

Workshop prof. PhDr. Jiřího Koženého, CSc. na téma „Metodologické aspekty výzkumu: formulace a implementace výzkumného protokolu“ proběhl 8. dubna 2010 v prostorách Katedry psychologie FF UP. Profesor Kožený řídí Laboratoř psychometrických studií Psychiatrického centra Praha a lektorsky působí na 1. Lékařské fakultě UK. Workshop byl rozdělen do dvou částí: a) teoretické uchopení výzkumného protokolu; b) praktická práce s výzkumnými designy.

Výzkumný protokol můžeme vnímat jako pyramidu, která má na svém vrcholu často jednoduše formulovanou výzkumnou otázku a na své základně samotný analytický přístup. Mezi nimi se nacházejí další prvky výzkumného protokolu – význam záměru, hypotézy, proměnné, výzkumný plán, soubor respondentů. Výzkumná otázka prochází svým vývojem, kdy výzkumník testuje možnosti jejího zodpovězení: proveditelnost studie, společenský přínos, etika výzkumu. Vědecká hypotéza definuje vztahy mezi konstrukty, které nejsou přímo pozorovatelné, přičemž profesor Kožený informoval o moderujících proměnných, které ovlivňují směr a/nebo sílu vztahu (kdy nebo pro koho vztah platí) a mediačních proměnných, které umožňují exploraci a kvantifikaci přímých vs. nepřímých vlivů nezávislých na závislé proměnné (jak nebo proč se vztah realizoval). Profesor Kožený se během svého vystoupení zastavil také u různých typů výzkumných plánů (observační, průřezový, experimentální a další) a hodnotil je z hlediska hlavních charakteristik, časové náročnosti, výhod a nevýhod jejich realizace. Podrobně se zastavil u výběru respondentů do výzkumu, kdy provedl teoretické rozlišení náhodného respektive nenáhodného pravděpodobnostního výběru. Výběr probandů do výzkumné studie probíhá v následujících krocích – cílová populace (referenční populace) – dostupná populace (experimentální populace) – selekce subjektů (vylučovací vstupní kritéria) – probandi (výběrový rámec) nebo vyloučení z výzkumného souboru – zařazení do skupiny (randomizace) experimentální nebo kontrolní.

V druhé části workshopu proběhla odborná diskuze vztahující se k výzkumným projektům doktora Dolejše (modifikace osobnostních dotazníků SURPS a HSPQ do českých podmínek) a magistra Dostála (výzkum osobnosti vědeckého pracovníka).

Realizovaného workshopu se zúčastnili nejen studenti magisterského programu a studenti doktorského programu, ale i řada akademických pracovníků Katedry psychologie FF UP.

V Olomouci dne 8. dubna 2010 – pro projekt VZKAS sepsal PhDr. Martin Dolejš.

